

БЕКІТЕМІН:

ШҚ ДпҚББДФЭ «Дарын»

орталығының директорының м.а.

К. Уразаева

2-8-сынып оқушыларына арналған «Зерде» республикалық зерттеу жобалары мен шығармашылық жұмыстарының конкурсының облыстық кезеңінің Ережесі

I. Жалпы ережелер

1. Осы Ереже 2-8 сынып оқушыларына арналған «Зерде» республикалық зерттеу жобалары мен шығармашылық жұмыстарының конкурсының облыстық кезеңінің (бұдан әрі – Конкурс) ұйымдастырылуын, мақсаты мен міндеттерін, өткізу тәртібі мен қаржыландыруын, жеңімпаздар мен жүлдегерлерді анықтайды.

2. Конкурсты Шығыс Қазақстан облысының білім басқармасы мен дарындылық пен қосымша білім беруді дамытудың Шығыс Қазақстан ғылыми-әдістемелік «Дарын» орталығы (бұдан әрі - «Дарын» ШҚ ДпҚББДФЭО) ұйымдастырады.

3. Осы Ережелерде пайдаланылатын негізгі ұғымдар:

1) зерттеу жобасы – оқушының зерттеу сұрағына жауап алуға бағытталған, деректерді жинауды, талдауды және негізделген қорытынды тұжырымдауды қамтитын авторлық жұмысы;

2) инженерлік жоба – белгілі бір мәселені шешуге арналған құрылғыны, модельді, алгоритмді немесе прототипті жобалау, жасау және сынау жөніндегі жұмыс;

3) цифрлық жоба – негізгі нәтижесі оқушы белгілі бір міндетті шешу үшін жасаған немесе едәуір жетілдірген бағдарлама, қолданба, деректер базасы, модель немесе өзге де цифрлық өнім болып табылатын жұмыс;

4) әлеуметтік-гуманитарлық жоба – деректерді талдау, сауалнама немесе өзге де әлеуметтік зерттеу әдісі негізінде нақты әлеуметтік, қоғамдық немесе азаматтық мәселені зерделеуге және шешуге бағытталған жұмыс;

5) шығармашылық-зерттеу жұмысы – тіл, әдебиет, тарих, мәдениет, өнер немесе әлеуметтік практика саласындағы деректерге негізделген авторлық ізденіс;

6) зерттеу күнделігі – идея туындаған сәттен түпкілікті нәтиже алынғанға дейінгі әрекеттер, күндер, деректер, өзгерістер, сәтсіз сынақтар мен рефлексия тіркелетін жұмыс жазбалары;

7) ғылыми жетекші – оқушыға зерттеу әдіснамасы, академиялық адалдық және қауіпсіздік мәселелері бойынша кеңес беретін, бірақ жұмысты оның орнына орындамайтын педагог немесе маман.

4. Конкурстың басты мақсаты оқушылардың ғылымға қызығушылығын арттыру, зерттеу мәдениетін, шығармашылық және инженерлік ойлауын дамыту.

5. Конкурстың басты міндеттері:

- зерттеуге, жобалауға, өнертапқыштыққа және шығармашылық ізденіске қызығушылық танытатын оқушыларды анықтау және қолдау;

- білімді өмірлік жағдайларда қолдану, мәселе қою, деректерді жинау мен талдау, негізделген қорытынды тұжырымдау дағдыларын қалыптастыру;

- бастауыш және негізгі орта білім деңгейлері арасында зерттеу құзыреттерінің сабақтастығын қамтамасыз ету;

- жасанды интеллектіні (бұдан әрі – ЖИ) саналы, қауіпсіз, этикалық және ашық пайдалануға үйрету;

- академиялық адалдықты, жеке жауапкершілікті, зерттеу этикасы мен қауіпсіздік мәдениетін тәрбиелеу;

- инклюзивтілік, тең мүмкіндік және экологиялық жауапкершілік қағидаттарына негізделген, сондай-ақ азаматтық және ұлттық құндылықтарды нығайтуға бағытталған жобаларды ынталандыру;

- оқушылар, педагогтар, жоғары білім беру ұйымдары, ғылыми ұйымдар мен нақты сектор мамандары арасындағы менторлық байланыстарды дамыту.

6. Конкурс заңдылық, ашықтық, транспаренттілік, әділдік және академиялық адалдық қағидаттары негізінде өткізіледі.

2. Конкурсты ұйымдастыру мен өткізу тәртібі

1. Конкурс төрт кезеңнен тұрады:

- 1) бірінші кезең – мектептік кезең;
- 2) екінші кезең - аудандық/қалалық (қазанда);
- 3) үшінші кезең– облыстық (қазан-қараша);
- 4) төртінші (қорытынды) кезең – республикалық.

2. Конкурсқа 2-8 сынып оқушыларының зерттеу жұмыстары келесі секциялар

бойынша қабылданады:

ЖАРАТЫЛЫСТАНУ-МАТЕМАТИКАЛЫҚ БАҒЫТ

№	Секция	Сәйкес оқу пәндері мен курстары
1	Математика және қолданбалы математика	Математика (2-6), Алгебра және Геометрия (7-8), қаржылық және математикалық сауаттылық
2	Физика, ғарыш және Жер туралы ғылымдар	Жаратылыстану, Дүниетану, География, Физика, STEM
3	Туризм, спорт және өмір қауіпсіздігі	Дүниетану, География, Дене шынықтыру, Өлкетану, Жеке қауіпсіздік, Жаһандық құзыреттер
4	Химия және биология	Жаратылыстану, Биология, Химия
5	Информатика, жасанды интеллект, робототехника және STEM-инженерия	Цифрлық сауаттылық және ЖИ (2-4), Информатика және ЖИ (5-8), Математика, Робототехника, Көркем еңбек
6	Экология, адам денсаулығы және психология	Жаратылыстану, Биология, География, Дене шынықтыру, Жаһандық құзыреттер

ҚОҒАМДЫҚ-ГУМАНИТАРЛЫҚ БАҒЫТ

№	Секция	Сәйкес оқу пәндері мен курстары
1	Қазақ тілі және әдебиеті	Қазақ тілі, Әдебиеттік оқу, Қазақ әдебиеті
2	Орыс тілі және әдебиеті	Орыс тілі, Әдебиеттік оқу, Орыс әдебиеті
3	Шет тілдері және мәдениетаралық коммуникация	Шет тілі, екінші шет тілі, елтану және коммуникация
4	Тарих, өлкетану, құқықтық және азаматтық сауаттылық	Дүниетану, Қазақстан тарихы, Дүниежүзі тарихы, География, Конституция негіздері, Заң және тәртіп, Жаһандық құзыреттер
5	Этномәдениеттану және мәдени мұра	Дүниетану, Тарих, Әдебиет, География, Музыка, мәдениеттану элементтері
6	Технология, өнер, дизайн және креативті индустриялар	Еңбекке баулу, Бейнелеу өнері, Музыка, Көркем еңбек, дизайн және медиашығармашылық

3. Конкурс келесі жас санаттары бойынша өткізіледі:

- 1) «Бастауыш буын» санаты – 2-4 сынып оқушылары;
- 2) «Орта буын» санаты – 5-8 сынып оқушылары.

4. Конкурсқа қатысу үшін аудандық/қалалық білім бөлімі басшыларының және облыстық дарынды балаларға арналған мамандандырылған мектеп директорларының қолымен бекітілген өтінім қажет.

5. Облыстық кезеңге әрбір секция бойынша әрбір аудандық/қалалық білім бөлімдерінен және облыстық дарынды балаларға арналған мамандандырылған мектептерден II кезеңде бірінші орын алған «Бастауыш буын» санатындағы **2 жұмыс** және «Орта буын» санатындағы **2 жұмыс** ұсынылады.

6. Конкурстың барлық кезеңдерінің бағалау нәтижелері бойынша апелляция беру және оны қарау көзделмейді.

7. Конкурстың III кезеңін қорғау форматы презентация түрінде өткізіледі.

Презентацияны рәсімдеуге қойылатын талаптар:

- титул тақырыбы;
- фон мен мәтіннің түсі бір-біріне қарама – қарсы болуы керек (ақ фон-қара мәтін) 12 слайдтан аспауы керек. Слайдтарды жасау кезінде назар аударыңыз:
- анимациялық эффекттерді теріс пайдаланбаңыз;
- қысқа сөздер мен сөйлемдерді қолданыңыз;
- слайд тақырыптарын бөлектеніз;
- теру шрифті - Times New Roman, қаріп өлшемі-20, кегль - жол аралығы 1,5 см;

- бір слайдты үлкен ақпаратпен толтырмаңыз.

Жұмыс құрылымы келесі бөлімдерді қамтуы керек:

- мақсат-міндеттер;
- өзектілігі;
- зерттеу сұрақтары (гипотеза);
- әдістер, амалдар, кезеңдер (процедуралар);
- қорытындылар, нәтижелер.

Қорғау барысында конкурстық жұмыстың презентациясына көрнекі материалдар, фотосуреттер, диаграммалар, зерттеу күнделігі, бейне схемалар, суреттер немесе макеттер немесе т.б. қосу қажет.

7. Оқушылардың жұмысы жас ерекшеліктеріне сәйкес болуы керек.

8. Командалық жобада әрбір қатысушы жобаны қорғауға қатысуға, өзі орындаған әрекеттерді түсіндіруге және осы Ережелердің 3-қосымшасына сәйкес авторлық үлес парағында көрсетілген материалдармен өз үлесін растауға міндетті.

Авторлар арасында міндеттердің бөлінуінің толықтығы мен негізділігі 1-қосымшаның 5-критерийі бойынша жобаға ортақ баллмен бағаланады. Әрбір автордың жеке үлесі 1-қосымшаның 8-критерийі бойынша бөлек бағаланады.

Автор өзі орындаған әрекеттерді түсіндіре алмаса немесе оның үлесі ұсынылған материалдармен расталмаса, оған 8-критерий бойынша жеке авторлық үлес үшін балл берілмейді. Бұл ретте сұрақтарға жауап бергені және жұмысты түсінгені үшін 5 баллдан аспайтын балл берілуі мүмкін.

9. Ұйымдастырушы іс-шараның өткізу мерзімдері мен өтетін орнын айқындайды, қазылар алқасының құрамын, Конкурстың бағдарламасын, қатысушылар тізімін бекітеді, ұсынылған конкурстық материалдардың толықтығын тексереді, қорытындылайды және жеңімпаздар мен жүлдегерлерді марапаттайды.

10. Қазылар алқасының құрамына облыстағы жетекші жоғарғы оқу орындарының ғалымдары, профессорлары ғылым кандидаттары, доценттері мен оқытушылары, «Назарбаев зияткерлік мектебі» ДББҰ ұстаздары кіреді.

11. Қазылар алқасы конкурстық жұмыстарды тыңдайды және тексереді, оларды 1-қосымшада белгіленген критерийлер бойынша бағалайды, жеңімпаздар мен жүлдегерлерді анықтайды.

12. Қазылар алқасының мүшесі қатысушының туысы, ғылыми жетекшісі немесе мұғалімі болса, сонымен қатар бағаланатын жұмысты дайындауға үлес қосқан болса, ол бағалау басталғанға дейін бұл жайттар туралы ұйымдастырушыға хабарлауға міндетті.

13. Конкурстың IV кезеңіне қатысу үшін III кезеңнің ұйымдастырушылары конкурстық жұмыстарды, аннотацияларды, ғылыми жетекшілердің пікірлерін, мәтіндік сәйкестікті тексеру (антиплагиат) нәтижелері туралы анықтаманы, ЖИ пайдалану туралы декларацияны, этика және қауіпсіздік жөніндегі бақылау парағын, зерттеу күнделігін, ал командалық жоба үшін – авторлық үлес парағын қоса берген өтінімді ұсынады.

14. Конкурстың республикалық кезеңі ғылыми жобаларды жария қорғау түрінде көрме-жәрменке форматында өткізіледі. Әрбір жобаға жеке көрме орны, үстел және тіркеу коды (шифры) беріледі. Қатысушы өз жобасын жиналмалы көрме стендтің алдында, прототип, макет немесе басқа да көрнекі материалдарды пайдалана отырып қорғайды. Қазылар алқасының мүшелері белгіленген тәртіппен көрме стендтерін аралап, жұмыстарды бағалайды. Жоба авторына немесе қосавторларына жұмысты таныстыруға (қорғауға) 5-7 минут және сұрақтарға жауап беруге 3 минут беріледі.

3. Конкурс қатысушылары және ғылыми жетекшілерге қойылатын талаптар

1. Байқауға 2–8 сынып оқушылары арасынан жас зерттеушілер жеке немесе команда құрамында қатыса алады (командалық – 2 қатысушыдан аспауы тиіс). Команда мүшелері бір жас санатына жатуы тиіс.

2. Конкурса қатыса отырып, оқушы (ата-анасы, заңды өкілдері) жеке деректерін өңдеуге, сондай-ақ, фото-бейне түсірілімге рұқсат береді.

3. Жұмыс қатысушының жасына, оқу бағдарламасына және оның меңгерген құзыреттеріне сай болуы тиіс. Ересектердің, зертхана қызметкерлерінің немесе ЖИ құралдарының көмегі оқушының өзіндік еңбегін алмастырмауы тиіс.

4. Конкурстық жұмысқа бір ғылыми жетекші тағайындауға немесе пәнаралық жобаның ерекшеліктерін ескере отырып, бір жұмысқа екі ғылыми жетекші тағайындауға жол беріледі.

5. Ғылыми жетекші зерттеу әдіснамасы, академиялық адалдық, деректердің дұрыстығы және қауіпсіздік мәселелері бойынша кеңес береді, бірақ зерттеу сұрағын тұжырымдамайды, негізгі деректерді жинамайды, талдау жүргізбейді, қорытынды тұжырымдамайды және қорғау мәтінін дайындамайды. Әрбір жетекшінің пәндік және әдістемелік үлесі өтінімде көрсетіледі.

4. Конкурстық жұмыстарға қойылатын талаптар

1. Жұмыстар жаратылыстану-математикалық және қоғамдық гуманитарлық бағыттардың секциялары бойынша қабылданады.

2. Жоба зерттеу, инженерлік, цифрлық, әлеуметтік-гуманитарлық немесе шығармашылық-зерттеу сипатында болуы мүмкін және міндетті түрде авторлық сұрақты, әрекетті, деректерді немесе жасалған өнімді, сондай-ақ негізделген қорытындыны қамтуы тиіс.

3. 2-8 сынып оқушыларының жұмыстарының мазмұнына қойылатын талаптар: 1) мәселе, зерттеудің мақсаты, міндеттері және қажет болған жағдайда болжам нақты көрсетіледі; 2) зерттеу әдістері мен жұмыс жоспары ұсынылады; 3) зерттеу барысында кемінде бір сәйкес әдіс қолданылады: бақылау, өлшеу, салыстыру, сауалнама, эксперимент, модельдеу, шығармашылық талдау немесе өзге де әдіс; 4) деректер жиналады, салыстырылады және кесте, диаграмма, сурет түрінде немесе өзге де тәсілмен ұсынылады; 5) алынған нәтижелерге негізделген қорытынды, жұмыстың практикалық маңызы мен шектеулері, одан әрі зерттеу бағыты және «мен не үйрендім, нені жетілдіремін?» рефлексиясы ұсынылады; 6) кемінде үш сенімді дереккөз пайдаланылады және зерттеу күнделігі жүргізіледі.

4. Жұмыс қазақ немесе орыс тілінде ұсынылады. Қорғау тілін қатысушы өзі таңдайды. Шет тілі секциясында жұмыстың негізгі мәтіні қазақ немесе орыс тілінде ұсынылуы мүмкін, ал зерттеу материалы мен қорғаудың тиісті бөлігі – үйреніп жатқан тілде.

5. Жұмысты ресімдеуге қойылатын талаптар:

1) беттің форматы – А4; негізгі қаріп – Times New Roman, 14 кегль; кестелерде – кемінде 10 кегль;

2) жоларалық интервал – 1,5; абзацтық шегініс – 1,25 см;

3) жиектер: сол жағы – 3 см, оң, жоғарғы және төменгі жағы – әрқайсысы 2 см;

4) бет нөмірі төменде ортасында орналастырылады; титул парағында нөмір көрсетілмейді;

5) суреттер, кестелер және диаграммалар нөмірленеді, олардың атаулары мен дереккөздері көрсетіледі;

6) ерекше білім беру қажеттіліктері бар қатысушы үшін оқылымдылықты арттыратын балама шрифт, үлкейтілген кегль және қолжетімді электрондық формат қолдануға жол беріледі.

6. Жұмыстың құрылымы: титул парағы; мазмұны; аннотация; кіріспе; зерттеу/жобалау бөлімі; нәтижелер мен талқылау; қорытынды және рефлексия; пайдаланылған дереккөздер; қосымшалар. Жұмыстың негізгі мәтінінің ұсынылатын көлемі (титул парағын, мазмұнын, қосымшалар мен дереккөздер тізімін есептемегенде) «Бастауыш буын» санаты үшін 15 беттен, «Орта буын» санаты үшін 30 беттен аспауы тиіс.

7. Аннотацияның көлемі «Бастауыш буын» санаты үшін 150 сөзден, «Орта буын» санаты үшін 200 сөзден аспауы тиіс. Аннотацияда мақсат, өзектілік, зерттеу сұрағы/болжамы, әдістер, негізгі нәтиже және қорытынды қамтылады.

8. Титул парағы осы Ережелердің 4-қосымшасына сәйкес ресімделеді.

9. Бұрынғы оқу жылдарында Конкурсқа немесе өзге конкурсқа мазмұны, әдістері немесе нәтижелері елеулі өзгертілместен бұрын ұсынылған жұмыс қабылданбайды. Аталған шектеу ағымдағы оқу жылында бір жұмыстың Конкурстың келесі кезеңдеріне кезең-кезеңімен өтуіне қатысты қолданылмайды.

5. Қорытындысын шығару және жеңімпаздарды марапаттау

1. «Бастауыш буын» және «Орта буын» санаттарындағы жұмыстар 1 қосымшада белгіленген бірыңғай бағалау критерийлеріне сәйкес 100 баллдық жүйе бойынша бағаланады.

2. Әрбір жұмысты кемінде үш қазылар алқасының мүшесі тәуелсіз бағалайды. Қорытынды балл жеке бағалардың орта арифметикалық мәні ретінде есептеледі және жүзден бір бөлікке дейін дөңгеленеді.

3. Бағалау кезінде басым түрде оқушының жасына сай ойлау дербестігі, зерттеу процесі, нақты дәлелдер, әдістің дұрыстығы, нәтиженің маңыздылығы және қорғау кезінде жұмысты түсінуі ескеріледі. Күрделі жабдық немесе қымбат материалдардың өздігінен артықшылығы болмайды.

4. Жеке жобаның қорытынды баллы барлық бағалау критерийлері бойынша баллдарды қосу арқылы есептеледі. Командалық жобада 1-6 критерийлер бойынша жобаға ортақ балл қойылады. 7 және 8 критерийлер бойынша әрбір автор бөлек бағаланады. Авторлардың бірінің жеке үлесі расталмаған жағдайда осы Ережелердің 2.14-тармағында белгіленген шектеу қолданылады. (Формула: команданың қорытынды баллы = 1-6 критерийлер бойынша ортақ балл + (1-автордың 7 және 8-критерийлер бойынша жеке баллы + 2-автордың 7 және 8 критерийлер бойынша жеке баллы) ÷ 2.)

5. Қатысушының рейтингтегі орнына әсер ететін қорытынды баллдар тең болған жағдайда басымдық келесі критерийлер бойынша дәйекті түрде айқындалады:

- 1) зерттеу-әдістерінің сапасы мен деректердің дұрыстығы;
- 2) авторлық үлес және академиялық адалдықтың сақталуы;
- 3) қазылар алқасы мүшелерінің сұрақтарына жауаптардың сапасы;
- 4) жұмыстың практикалық маңызы және қатысушының рефлексиясы.

6. Әрбір секция мен жас санаты бойынша қатысушылардың қорытынды рейтингі жиналған баллдардың кему ретімен қалыптастырылады.

7. Жеңімпаздарды әрбір секция бойынша және жас ерекшеліктеріне қарай бөлінген екі жас категориясы бойынша анықталады:

- 2-4 сынып оқушылары;

- 5-8 сынып оқушылары.

8. Конкурс жеңімпаздары мен жүлдегерлері I, II, III дәрежелі дипломдармен және сертификаттармен марапатталады. Жеңімпаздардың саны қатысушылардың жалпы санының секция және жас санаты бойынша 50 пайызын құрайды. Барлық қатысушыларға сертификаттар тапсырылады.

9. Конкурстың қорытындысы бойынша ең жоғары ұпай жинаған, жеңімпаздардың үздік жұмыстары 2-8-сынып оқушыларына арналған «Зерде» республикалық зерттеу жобалары мен шығармашылық жұмыстарының конкурсына жіберіледі.

7. Өзге де шарттар

1. Өңірлік команданың жетекшісі немесе қатысушыларды алып жүруге жауапты өзге тұлға жіберуші ұйым басшысының бұйрығымен тағайындалады және қатысушылардың жол жүру барысында және іс-шара өткізілетін кезеңдегі қауіпсіздігін қамтамасыз етеді. Көрсетілген тұлға өз өкілеттігі шегінде және Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен қатысушылардың өмірі мен денсаулығы үшін жауапты болады.

2. Қатысушылардың дербес деректері Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес және ата-анасының немесе заңды өкілдерінің келісімімен өңделеді.

8. Қаржыландыру

1. Іс-шараны қаржыландыру бекітілген сметаға сәйкес жүзеге асырылады.

2. Конкурсқа қатысушылар мен жетекшілердің іссапар шығындары жіберуші жақтың есебінен төленеді.

2-8 сынып оқушыларына арналған «Зерде» республикалық зерттеу жобалары мен шығармашылық жұмыстарының конкурсының облыстық кезеңінің бағалау критерийлері

№	Жобаны бағалау критерийлері	Бағалау критерийінің мазмұны	Ұпай саны
1	Зерттеудің мәселесі, сұрағы және өзектілігі	Зерттеу мәселесі мен сұрағының нақты әрі түсінікті қойылуы; тақырыптың өмірмен, оқу мазмұнымен немесе практикалық қажеттілікпен байланысының негізделуі (жобаға ортақ баллмен бағаланады)	10
2	Жұмыстың мақсаты, міндеттері, болжамы және логикасы	Мақсат пен міндеттердің зерттеу сұрағына сәйкестігі; жұмыс кезеңдерінің дәйектілігі; қажет болған жағдайда болжамның ұсынылуы (жобаға ортақ баллмен бағаланады)	10
3	Зерттеу әдістері, жұмыс жоспары, қауіпсіздік және этика	Жасқа сай кемінде бір зерттеу әдісінің дұрыс қолданылуы; жұмыс жоспарының болуы; бақылау, өлшеу немесе эксперимент тәртібінің сақталуы; қауіпсіздік пен этика талаптарының орындалуы (жобаға ортақ баллмен бағаланады)	15
4	Зерттеудің деректері, талдауы және нәтижелері	Оқушы өз бетінше жинаған немесе өңдеген деректердің, бақылау нәтижелерінің, шығармашылық талдаудың, модельдің немесе дайын өнімнің болуы; нәтижелерді салыстыру және оларды кесте, диаграмма, сурет, схема, фотосурет түрінде немесе өзге де тәсілмен көрнекі ұсыну (жобаға ортақ баллмен бағаланады)	20
5	Зерттеуді құжаттандыру, дереккөздер, академиялық адалдық және ЖИ пайдаланудың ашықтығы	Зерттеу күнделігінің жүйелі жүргізілуі; кемінде үш сенімді дереккөздің пайдаланылуы; алынған үзінділер мен сілтемелердің дұрыс ресімделуі; сырттан алынған көмек пен ЖИ құралдарын пайдаланудың ашық көрсетілуі. Командалық жобада қосымша авторлар арасында міндеттердің бөлінуінің нақтылығы және авторлық үлес парағының зерттеу күнделігі мен ұсынылған материалдарға сәйкестігі бағаланады. Жобаға ортақ баллмен бағаланады.	15
6	Қорытындылар, практикалық маңызы, шектеулер және рефлексия	Қорытындылардың алынған Балл нәтижелермен негізделуі; жұмысты қолдану мүмкіндіктері мен практикалық маңызының көрсетілуі; зерттеудің шектеулерін, одан әрі жұмыс бағытын және «мен неге үйрендім, нені жетілдіремін?» рефлексиясын ұсыну (жобаға ортақ баллмен бағаланады)	10

7	Презентация және ғылыми коммуникация	Жұмысты қысқа, дәйекті, түсінікті және көрнекі таныстыру; жасқа сай ғылыми ұғымдарды дұрыс қолдану; белгіленген уақыттың сақталуы (әрбір автор жеке бағаланады)	10
8	Сұрақтарға жауаптар, жұмысты түсіну және жеке авторлық үлес	Әрбір автор бөлек бағаланады: жауаптардың дәлдігі мен негізділігі, жұмыстың мәселесін, әдістерін және нәтижелерін түсінуі – 5 баллға дейін; нақты орындалған әрекеттерді түсіндіруі және жеке авторлық үлесін растауы – 5 баллға дейін.	10
	БАРЛЫҒЫ:		100

Ескертпе:

Жеке жобаның қорытынды баллы барлық сегіз критерий бойынша баллдарды қосу арқылы анықталады және 100 балдан аспайды.

Командалық жобада 1-6 критерийлер бойынша жобаға ортақ балл қойылады – 80 балдан аспайды. 7 және 8 критерийлер бойынша әрбір автор бөлек бағаланады және 20 балдан аспайтын балл ала алады. Командалық жобаның қорытынды баллы мынадай формула бойынша есептеледі:

Команданың қорытынды баллы = 1-6 критерийлер бойынша ортақ балл + (1-автордың 7 және 8 критерийлер бойынша баллы + 2-автордың 7 және 8 критерийлер бойынша баллы) ÷ 2.

Мысалы: жобаның ортақ баллы – 70, авторлардың жеке баллдары – 18 және 16. Команданың қорытынды баллы: $70 + (18 + 16) \div 2 = 87$ балл.

Автордың жеке үлесі расталмаған жағдайда осы Ережелердің 2.15 тармағында белгіленген шектеу қолданылады.

Критерийлер екі жас санатына да қатысушылардың жасын, жұмыстың күрделілігін, қолданылған әдістерді, деректерді талдау деңгейі мен дербестігін ескере отырып қолданылады. Рейтинг әрбір секция мен жас санаты бойынша бөлек қалыптастырылады.

ЗЕРТТЕУ КҮНДЕЛІГІ

Жобаның тақырыбы: _____

Қатысушылар санаты:

☐ Бастауыш буын (2-4 сынып)☐ Орта буын (5-8 сынып)

Жобаның түрі:

☐ Жеке☐ Командалық

№	Күні немесе кезеңі	Жұмыс кезеңі мен мақсаты	Орындалған әрекеттер	Алынған деректер мен нәтижелер	Туындаған қиындықтар, енгізілген өзгерістер және кейінгі әрекеттер	Орындаушы (1 автор, 2 автор, екі авторда)
1						
2						
3						
4						
5						

Толтыру тәртібі

1. Күнделік жеке және командалық жобалар үшін міндетті. Командалық жоба үшін бір ортақ күнделік жүргізіледі.

2. Күнделікті зерттеу барысында, хронологиялық тәртіппен толтырыңыз. Әрбір жазба нақты орындалған жұмысты көрсетуі тиіс. Жазбалар саны зерттеу барысына байланысты және бес жолмен шектелмейді.

3. «Күні немесе кезеңі» бағанында жұмыс қашан орындалғанын көрсетіңіз.

4. «Жұмыс кезеңі мен мақсаты» бағанында немен жұмыс істегеніңізді және нені анықтауды немесе жасауды жоспарлағаныңызды жазыңыз.

5. «Орындалған әрекеттер» бағанында нақты не істегеніңізді сипаттаңыз: дереккөздерді зерделедіңіз, тәжірибе жүргіздіңіз, деректер жинадыңыз, есептеулер жүргіздіңіз немесе басқа әрекеттер жасадыңыз.

6. «Алынған деректер мен нәтижелер» бағанында не шыққанын көрсетіңіз. Болжамыңызды растамаған сәтсіз тәжірибелер мен нәтижелер де күнделікте көрсетіледі. Растайтын материалдар болған жағдайда олардың атауларын немесе нөмірлерін көрсетіңіз: фотосуреттер, кестелер, есептеулер, файлдар.

7. «Туындаған қиындықтар, енгізілген өзгерістер және кейінгі әрекеттер» бағанында қандай мәселелерге тап болғаныңызды, жұмыста нені өзгерткеніңізді және әрі қарай нені жоспарлайтыныңызды жазыңыз. Қиындықтар немесе өзгерістер болмаса, соны көрсетіңіз.

8. Командалық жобада «Орындаушы» бағанында: 1-автор, 2-автор немесе екі автор да деп көрсетіңіз. Белгілеулер 7-қосымшамен сәйкес болуы тиіс. Әрбір автордың толық үлесі авторлық үлес парағында ашылады және күнделік жазбаларына сәйкес келуі тиіс. Жеке жобада бұл бағанда сызықша қойылады.

9. Электрондық түрде толтырған кезде қажет болған жағдайда жолдар қосыңыз және ұяшық өлшемін ұлғайтыңыз. Қолмен толтырған кезде қосымша парақтар пайдалануға жол беріледі.

Жазбалардың дұрыстығын растау

Мен орындаған жұмысқа қатысты күнделік жазбаларының дұрыстығын растаймын/растаймыз.

1-автордың қолы: _____

2-автордың қолы (болған жағдайда): _____

Күнделік жазбаларымен таныстым және олар маған белгілі зерттеуді орындау барысына сәйкес келетінін растаймын.

Ғылыми жетекшінің қолы: _____

Күні: « _____ » _____ 20 ____ ж.

***Ескертпе.** Қолтаңбалармен растау блогы тек ұйымдастырушыға арналған данада толтырылады. Қазылар алқасы мүшелеріне арналған данада бұл блок алып тасталады, жобаның тіркеу коды сақталады. Қазылар алқасына арналған дана және оған қоса берілетін материалдар қатысушылар мен ғылыми жетекшінің жеке басын ашатын Т.А.Ә. және өзге де мәліметтерді, олардың қолтаңбаларын, білім беру ұйымының атауы мен логотипін, өңірді көрсетпеуі тиіс. Командалық жобаның қатысушылары авторлық үлес парағына сәйкес 1-автор және 2-автор деп белгіленеді.*

КОМАНДАЛЫҚ ЖОБАДАҒЫ АВТОРЛЫҚ ҮЛЕС ПАРАҒЫ

Командалық жобадағы авторлық үлес парағы

Жобаның тақырыбы: _____

Секцияның атауы: _____

Қатысушылар санаты:

☐ Бастауыш буын (2-4 сынып)☐ Орта буын (5-8 сынып)

Автор 1: _____ сынып

Автор 2: _____ сынып

№	Жұмыс кезеңі	1-автордың үлесі	2-автордың үлесі	Растайтын материалдар
1	Тақырыпты тандау және зерттеу сұрағын тұжырымдау			
2	Дереккөздерді зерделеу			
3	Деректерді жинау немесе эксперимент жүргізу			
4	Нәтижелерді өңдеу және талдау			
5	Өнім, модель немесе прототип жасау (болған жағдайда)			
6	Қорытынды тұжырымдау және жұмыс нәтижелерін бағалау			
7	Жұмыс мәтінін, презентацияны және корғауды дайындау			

Толтыру тәртібі

1. Авторлық үлес парағы командалық жоба үшін міндетті. Авторлар бір ортақ кестені толтырады.

2. «1-автордың үлесі» және «2-автордың үлесі» бағандарында әрбір қатысушының тиісті кезеңде нақты не істегенін көрсетіңіз. Мысалы: дереккөздерді тандап зерделеді, өлшеулер жүргізді, кесте құрастырды, есептеулер жүргізді немесе қорытынды дайындады.

3. Жұмыс бірлесіп орындалған болса, әрбір автордың үлесін түсіндіріңіз. Мына сөздермен шектелмеңіз: бірлесіп орындалды.

4. Автор белгілі бір кезеңге қатыспаса, оның бағанында: Қатыспады деп көрсетіңіз. Кезеңнің өзі жобада көзделмесе, тиісті жолда: Қолданылмайды деп көрсетіңіз.

5. «Растайтын материалдар» бағанында авторлардың үлесін тексеруге болатын нақты материалдарды көрсетіңіз: күнделіктегі нөмірі мен күні бар жазба, жұмыстың беті, кесте, фотосурет, файл, код үзіндісі немесе басқа материал. Қажет болған жағдайда материал қай авторға қатысты екенін нақтылаңыз.

6. «1-автор» және «2-автор» белгілеулері зерттеу күнделігінде, ЖИ пайдалану туралы декларацияда және авторлық үлес парағында бірдей болуы тиіс. Осы құжаттардағы орындалған жұмыс туралы мәліметтер бір біріне сәйкес келуі тиіс.

7. Электрондық түрде толтырған кезде ұяшық өлшемін ұлғайтыңыз және қажет болған жағдайда жұмыс кезеңдерін қосыңыз. Қолмен толтырған кезде қосымша парақтар пайдалануға жол беріледі.

Мәліметтердің дұрыстығын растау

Кестеде көрсетілген мәліметтердің дұрыстығын және әрбір автордың жобаны орындауға нақты қатысқанын растаймыз.

1-автордың қолы: _____.

2-автордың қолы (болған жағдайда): _____

Күні: « ____ » _____ 20 ____ ж.

Ескертпе. Қолтаңбалармен растау блогы тек ұйымдастырушыға арналған данада толтырылады. Қазылар алқасы мүшелеріне арналған данада бұл блок алып тасталады, жобаның тіркеу коды (шифры) сақталады. Қазылар алқасына арналған дана және оған қоса берілетін материалдар қатысушылар мен ғылыми жетекшінің жеке басын ашатын Т.А.Ә. және өзге де мәліметтерді, олардың қолтаңбаларын, білім беру ұйымының атауы мен логотипін, өңірді көрсетпеуі тиіс. Қатысушылар 1-автор және 2-автор деп белгіленеді. Осы белгілеулердің қатысушылардың дербес деректеріне сәйкестігін ұйымдастырушы бағалау аяқталғанға дейін қазылар алқасының мүшелеріне берілмейтін бөлек тізілімде тіркейді.

Титул парағын толтыру үлгісі

Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрлігі
Мектептің толық атауы _____
аудан/қала _____

**2-8-сынып оқушыларына арналған «Зерде» республикалық зерттеу жобалары
мен шығармашылық жұмыстарының
конкурсының облыстық кезеңі**

Бағыт _____
(ЖМБ или ҚГБ)

Секцияның атауы: _____

Жас санаты::

- ☐ «Бастауыш буын» (2-4 сынып)
☐ «Орта буын» (5-8 сынып)

Сыныбы: _____

Жобаның тақырыбы

« _____ »
_____»

Қатысушының Т.А.Ә.: _____

Ғылыми жетекшінің Т.А.Ә.: _____